

SMEDJEBACKENS
KOMMUN

ÖVERSIKTSPLAN

Antagen av KF
2018-09-17

FÖRORD

Arbetet med den nya Översiktsplanen har skett i en väldigt bred dialog. Det har hållits dialogmöten runt om i alla byar, med föreningar och företag, internt i kommunen och med myndigheter och grannkommuner. I dessa dialoger så utkristalliserade sig både våra styrkor och det som blev översiktsplanens mål och vision.

Vår förhoppning är att planen ska ge guidning och vägledning om hur vi gemensamt ska arbeta för en välkomnande kommun med trygghet, engagemang och framtidstro.

Fredrik Rönning
Kommunalråd

Foto: David Wallman

VÅRA STYRKOR

Smedjebackens kommun kännetecknas av Närhet, Vatten och Utveckling

Smedjebacken är en kommun i ständig utveckling, där vårt rika kulturarv också är vår nutid. Järnhantering och skogsbruk har utgjort och utgör basen i vårt näringsliv. Det har format vårt landskap och vår bebyggelse. Kommunens variationsrika bebyggelse och karaktär ger en spännande kontrast mellan tradition och nytänkande och mellan industriort och landsbygd.

Kommunen är naturskön och rik på vatten med möjlighet till sjönära boende och fantastiska rekreationsområden. Attraktivt boende finns i hela kommunen och den största koncentrationen av bebyggelse finns längs Barkensjöarna i stråket mellan Ludvika och Fagersta. Vattnet bidrar även till ett rikt båt- och sjöliv. Via Strömsholms kanal förbinds vi med Mälaren och världshaven.

I Smedjebackens kommun finns närhet; närhet till varandra, till beslutsfattare, till naturen och till våra grannkommuner. Våra många föreningar, eldsjälar och entreprenörer bidrar till livskvalitet, sammanhållning och levande traditioner i hela kommunen.

VISION

Smedjebacken ska vara en välkomnande kommun med engagemang, trygghet och framtidstro

ÖVERGRIPANDE MÅL

En kommun för alla

Smedjebacken är en kommun där alla ska ha samma möjligheter att leva ett gott liv och känna sig delaktiga. Vår fysiska och psykiska hälsa ska vara god. Trygghet och framtidstro ska känneteckna vår sociala samvaro. Vi ska främja jämställdhet, jämlikhet och integration. Smedjebackens kommun ska erbjuda bra möjligheter för alla åldrar.

Jobb och innovationskraft

Smedjebacken är och ska fortsätta vara en tillväxtkommun med hög sysselsättning och goda förutsättningar för företagande. För att främja fortsatt tillväxt och minska sårbarheten behöver näringslivet breddas till fler branscher. Regionförstoring med närmare samarbete med våra grannkommuner och tydligare kopplingar till Mälardalen behövs för att skapa en större arbetsmarknad. Innovationskraft, engagemang och entreprenörskap ska uppmuntras.

Attraktivt boende

Smedjebackens kommun ska fortsätta att erbjuda attraktivt boende. Vi ska förtäta för de som vill bo i tätorterna och erbjuda nya tomter i strandnära lägen. Tillgång till kommunalt vatten, avlopp och bredbandsfiber ska användas för att öka attraktiviteten.

Bra och effektiv kommunal service

Kommunorganisationens arbete ska präglas av effektivitet och hög kvalitet. Smedjebackens kommun ska ha överskott i ekonomin och ligga bland de 100 bästa kommunerna i Sveriges kommuner och landstings kvalitetsmätningar. Verksamheten ska utvecklas i dialog med medborgare, föreningar och företag.

En ekokommun i framkant

Smedjebacken har länge legat i framkant i miljöarbetet. Vi ska fortsätta det arbetet och jobba för klimatsmart energi, miljövänliga transporter och minskade giftutsläpp. Kommunen och de kommunala bolagen ska vara goda miljöförebilder.

STÄLLNINGSTAGANDEN

LIVET

BOSTÄDER

- 1 Kommunen skall ha en aktuell inventering av tillgänglig och byggklar mark för bostäder samt vara aktiva med att ta fram nya detaljplaner när behov uppstår
- 2 Kommunen skall uppmuntra och planera för ett varierat utbud av hyres- och ägandeformer
- 3 Ny bebyggelse bör i första hand tillkomma i befintliga byar och stråk, genom komplettering och förtätning, för att förstärka underlag för service och underlätta en hållbar bostadsbebyggelse och en hållbar livsstil
- 4 Nya planerade bostads- och arbetsplatsområden ska anslutas till gemensamt VA och bredband
- 5 Byar och boendemiljöer skall ha möjlighet att utvecklas samtidigt som att byakaraktären och kultur- och natur värden bevaras och beaktas
- 6 Nyproduktion av serviceboenden och flerbostadshus i kommunal regi kommer i första hand att ske i tätorterna Smedjebacken och Söderbärke
- 7 Kommunen skall uppmuntra och arbeta för att möjliggöra att befintliga områden för fritidshus utvecklas till permanenta bostadsområden

LANDSBYGDSUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGEN

- 1 Realiserandet av föreslagna LIS-områden för bostadsbyggande bör primärt ske i stråket Hagge-Harnäs-Gubbo samt utmed Barkens stränder. Detta för att kunna optimera syftet med LIS att ge eller att förstärka och bevara underlaget för service på landsbygden
- 2 Inom Malingsbo-Kloten området bör realiserande av LIS-områden ske med syftet att ge långsiktiga positiva sysselsättningseffekter
- 3 Om en exploatering påverkas av eller påverkar ett riksintresse ska det utredas om det ska detaljplaneläggas eller om områdesbestämmelser behöver upprättas
- 4 I samband med exploatering av LIS-område ska hänsyn tas om lämpligheten av byggnation utifrån säkerhetsaspekter

KULTURLANDSKAP OCH HISTORISKA MILJÖER

- 1 Flatenbergs hytta och Flogbergets gruva ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas särskilt
- 2 Byarna ska ges möjlighet att utvecklas
- 3 Kyrkogatan i Smedjebacken ska i utvecklas och dess karaktär bevaras och förstärkas
- 4 Den unika kulturmiljöhistorien i kommunen bör belysas och lyftas fram för att öka turistnäringen
- 5 Där odlingsmarken inom riksintressen för kulturmiljövård är av avgörande betydelse för riksintressets värde bör marken hållas öppen och inte bebyggas
- 6 Tillkommande bebyggelse ska alltid lokaliseras med hänsyn till brukningsvärd odlingsmark, natur- och kulturmiljövärden och landskapsbild

NÄRINGS LIV OCH ARBETSMARKNAD

- 1 Kommunen skall aktivt arbeta för att bredda näringslivet genom att främja och skapa förutsättningar för tjänsteföretag och besöksnäring
- 2 Kommunen skall prioritera att förädla, förtäta och bygga ut befintliga handels- och industriområden, samt planlägga mark för nya typer av verksamheter, bland annat lagring, lager och besöksnäring. Därutöver beakta möjligheterna till utökning av industrimark i anslutning till befintliga områden, företrädesvis i Vilmoren och Söderbärke
- 3 Vid planering av framtida industriområden ska närhet till gods- och persontransporter beaktas
- 4 Arbetsplatsområden ska anslutas till gemensamt VA och bredband
- 5 Vid detaljplanering av industrimark i riksvägsnära skall krav på bebyggelse och restriktioner mot synliga upplag finnas
- 6 Kommunen skall arbeta för att tillgodose behovet av kompetensförsörjning och verka för att höja utbildningsnivån
- 7 För att bredda arbetsmarknaden och tillgången på arbetskraft ska möjligheterna till in- och utpendling förbättras

LANDSBYGDSUTVECKLING

- 1 Kommunen ska betrakta servicenoder i omgivande kommuner som en del av vår servicemarknad och främja dessa i vår övergripande samhällsplanering

- 2 Kommunen skall uppmuntra och aktivt arbeta för att det skall finnas mötesplatser/servicepunkter i byarna
- 3 Kommunen skall ha regelbunden dialog med byföreningar rörande servicefrågor med syfte att skapa samsyn och samverkan
- 4 Kommunen ska stötta ideella krafter och uppmuntra och tillvarata lokala initiativ som främjar landsbygdsutveckling
- 5 Kommunen skall möjliggöra levande och flexibla tätortscentrum genom bred funktionsblandning i detaljplanerna

TRANSPORTER OCH HÅLLBART RESANDE

- 1 Kommunen ska främja ett hållbart pendlande genom utökade och förbättrade gång- och cykelstråk, med prioritet att koppla ihop orter, arbetsplatser, handel, service, besöksmål och platser för fritidsaktiviteter
- 2 Prioritera säkra GC-vägar till och från kommunens skolor och de bostadsområden som är belägna inom de gränser som gäller för att berättiga till skolskjuts upp till 4 km
- 3 Kommunen ska verka för ett hållbart resande och förbättrad arbetspendling genom god tillgång till linjebunden kollektivtrafik i huvudstråken, i första hand på järnväg
- 4 Kommunen ska främja regionförstoring och arbeta för att förkortade restider och ökad frekvens till viktiga noder (Falun-Borlänge, Västerås, Stockholm och Arlanda), främst genom Bergslagspendeln och riksväg 66
- 5 Kommunen ska arbeta för att stärka näringslivets transportleder, i första hand på järnväg, men även längs riksväg 66
- 6 Kommunens järnvägsstationer ska vara attraktiva och tillgängliga
- 7 Riksväg 66 behöver mötesfri väg Fagersta-Ludvika
- 8 Överfarten i Söderbärke över rv 66 bör säkras för gång- och cykeltrafik för att öka tillgängligheten till järnvägen
- 9 Bergslagspendeln Ludvika-Fagersta bör likställas med delen Fagersta-Västerås, som en del i det strategiska järnvägsnätet och behöver kapacitetshöjning till 25 tons axellast och en utökning till lastprofil C, samt fjärrstyrt trafikstyrningssystem och banupprustning.
- 10 Fler säkra cykelparkeringar i såväl centrala lägen som vid buss- och tågstationer och större arbetsplatser
- 11 Prioriterade cykelstråk är Smedjebackens tätort - via Hagge - till Ludvika, Söderbärke (Kyrkskolan) - järnvägsstationen och Söderbärke - Fagersta kommungräns

REKREATION OCH FRILUFTSLIV

- 1 Kommunen ska samarbeta med föreningar, markägare och entreprenörer i syfte att få till goda förutsättningar för friluftsliv och rekreation
- 2 Den attraktiva tätortsnära friluftsmiljön ska i möjligaste mån skyddas från exploatering
- 3 Störande friluftaktiviteter (ex vis skjutbanor, motoranläggningar) ska lokaliseras så att de i möjligaste mån inte kommer i konflikt med andra intressen
- 4 I Malingsbo-Kloten ska besöksnäringens utveckling uppmuntras

KOMMUNAL SERVICE

- 1 Den stationära kommunala servicen (förutom förskola/skola) ska även fortsättningsvis koncentreras till tätorterna Smedjebacken och Söderbärke
- 2 Kommunen ska ha långsiktig lokalplanering och hänsyn tas till möjligheterna att reducera transportbehov genom att möjligheter att kunna ta sig till aktuell plats med cykel eller till fots ska beaktas
- 3 Kommunens målsättning är att det i varje större by ska finnas tillgång till mötesplats för att främja samvaro och gemenskap
- 4 Kommunens ambition är att fortsätta verka för att Smedjebacken har en kollektivtrafik som blir tillgänglig för så många invånare som möjligt. Det kan ske dels via linjedragningar, men även genom att erbjuda goda möjligheter till omstigning mellan olika trafikslag

TEKNISK FÖRSÖRJNING - ENERGI

- 1 Kommunkoncernens fastigheter ska år 2020 enbart drivas med återvunnen och förnybar energi
- 1 Kommunkoncernens fastigheter ska år 2020 enbart drivas med återvunnen och förnybar energi. Olja används endast vid behov av spetslast och som reservkraft i krissituationer
- 2 Kommunkoncernens transporter och tjänsteresor ska vara klimatneutrala senast år 2025

STÄLLNINGSTAGANDEN

- 3 Kommunen ska verka för att övriga verksamheter och fastigheter inom dess geografiska område bedrivs klimatneutralt senast år 2030
- 4 Riktade informationsinsatser till olika aktörer om lönsamma möjligheter att spara energi, möjliga bidrag att söka samt minskad miljöpåverkan samt upplysning vid bygglovansökan om kommunens önskemål beträffande energi- och klimateffektivt byggande.
- 5 Den fysiska planeringen ska ta hänsyn till och stödja behovet av mark för produktion och distribution för förnyelsebar energi.
- 6 Vindbruk är ett viktigt samhällsintresse. Kommunen är positiv till ny etablering av vindkraft
- 7 Nyttillkommande vindkraftverk och master ska följa transportstyrelsens rekommendationer för att upprätthålla en god flygsäkerhet
- 8 När verksamheter planeras inom 250 meter från stamnätskraftledningar eller andra stamnätsanläggningar ska samråd med Svenska kraftnät hållas

DRICKSVATTENFÖRSÖRJNING

- 1 Nuvarande och framtida grundvattenförekomsternas skyddsbehov ska alltid beaktas vid fysisk planering och prövning av lov och tillstånd
- 2 Utanför verksamhetsområde för allmänt VA ska bygglov/förhandsbesked bedömas restriktivt om risk för hälsa, miljö eller olägenheter i den lokala boendemiljön finns eller kan uppstå som följd av byggnation
- 3 Reservvattentäkter ska finnas till samtliga allmänna vattentäkter
- 4 Samtliga allmänna vattentäkter ska förses med erforderligt skalskydd
- 5 I händelse av brist på dricksvatten ska möjligheter finnas att hämta vid de vattenkiosker som planeras att iordningsställas

AVLOPP

- 1 Avledning av avloppsvatten ska ske så att risken för källaröversvämningar och miljöstörande bräddningar minimeras
- 2 Avloppsslammet ska ha en god kvalitet
- 3 Utbyggnad av kommunalt VA ska så långt möjligt ske genom bildande av verksamhetsområde
- 4 Det ska finnas en långsiktig och aktuell strategi för bildande av verksamhetsområden
- 5 En aktuell förnyelseplan för VA-ledningsnätet ska finnas

DAGVATTEN

- 1 Dagvatten ska tas omhand och renas på ett hållbart sätt. Vid detaljplanering, samt ny- och ombyggnationer, är det viktigt att erforderliga ytor avsätts för dagvattenhantering
- 2 Dagvattenhanteringen ska anpassas efter de översvämningssrisker som ett förändrat klimat kommer att medföra
- 3 Kommunen ska ha en långsiktig och aktuell strategi för dagvattenhantering

AVFALL

- 1 Kommunkoncernen ska agera avfallsförebyggande vid inköp, upphandling och investering
- 2 Kommunkoncernen ska vid hantering av förbrukat material verka för åtgärder och lösningar som leder till: 1. Återbruk; 2. Materialåtervinning; 3. Energiåtervinning framför att avfall deponeras
- 3 Kommunen ska vid bygglovsansökan erbjuda information till olika aktörer om möjligheter att förebygga byggavfall

DIGITAL KOMMUNIKATION

- 1 Utbyggnaden av den digitala kommunikationen ska i första hand fokusera på fibernät då denna teknik är en grundförutsättning för såväl fasta som mobila digitala nät i framtiden och ska kunna tillgodose både befintligt och framtida behov av kapacitet och tillgänglighet
- 2 Kommunen ska verka för att åtkomsten till mark för utbyggd digital kommunikation säkerställs genom att utrymme för detta ges i de planer som tas fram, både på översikts- och detaljplanenivå
- 3 Kommunen ska verka för att bredbandsutbyggnaden sker på ett effektivt, samordnat och konkurrensneutralt sätt och stärker robusthet och driftsäkerhet
- 4 Huvuddelen av kommunens yta ska täckas med stabil digital kommunikation
- 5 Kommunen behöver ge administrativt stöd till bredbandsutbyggnad i områden där förutsättningar för kommersiell utbyggnad saknas

GRÖNT, BLÅTT OCH GRÅTT

GRÖNSTRUKTUR

- 1 Tätortsnära skogar bör värnas och skötas så att de har ett rekreativt värde för de närboende
- 2 Den kommunägda skogsmarken ska skötas på ett föredömligt och långsiktigt sätt för ett hållbart skogsbruk
- 3 Bildande av naturreservat och andra typer av skydd för att bevara biologisk mångfald och unika livsmiljöer ska främjas utanför produktionsskog och samordnas med kommunens planering
- 4 Kommunen ska verka för att bevara och öka andelen lövträd i skogarna utmed Barkensjöarna och Kolbäckens dalgång
- 5 Förbättra tillgängligheten till de unika natur- och kulturområden i kommunen genom att exempelvis underhålla befintliga vandringsleder och sätta upp informationstavlor för att attrahera besökare och inspirera invånarna
- 6 Innan beslut om ianspråktagande av jordbruksmark kan ske ska alternativa lokaliseringar ses över och aktuellt underlag från länsstyrelsen ska användas

VATTEN

- 1 En beredskapsplan ska anvisa hur grundvattnet ska säkerställas i händelse av driftstörningar, översvämning eller olycka.
- 2 Nuvarande (Malingsbo- och Färnaåsen) och framtida grundvattenförekomsternas skyddsbehov ska alltid beaktas vid fysisk planering och prövning av lov och tillstånd
- 3 Utanför verksamhetsområde för allmänt VA ska bygglov/förhandsbesked bedömas restriktivt om risk för hälsa, miljö eller olägenheter i den lokala boendemiljön finns eller kan uppstå som följd av byggnation
- 4 I det fall vattenförekomster riskerar att skadas ska vattnet prioriteras
- 5 Kommunen ska verka för att förbättra vattenstatusen i Norra Östersjöns vattendistrikt
- 6 Kommunalt kalkningsprogram avseende försurade sjöar och vattendrag i syfte att bevara värdefulla vattenmiljöer ska finnas
- 7 Beteshagar i anslutning till vattendrag ska skötas så att inte urlakning sker

VÄRDEFULLA ÄMNER OCH MINERALER

- 1 Värdefulla grundvattenförekomster (Malingsbo- och Färnaåsen) ska skyddas mot exploatering för täktverksamhet
- 2 Värdefulla områden för friluftsliv, rekreation och naturvård bör inte exploateras för täktverksamhet
- 3 Ny täktverksamhet ska i första hand lokaliseras i anslutning till befintlig för att begränsa ytterligare omgivningspåverkan och påverkan på landskapsbilden
- 4 Grus och krossmaterial ska så långt som möjligt återvinnas
- 5 De delar av kommunen där prospektering och gruvdrift tidigare har bedrivits bör även i framtiden kunna brukas för motsvarande ändamål
- 6 I det fall gruvbrytning kommer att realiseras ska tillfartsvägar och ovanjordbearbetning anläggas på sätt som innebär minsta möjliga störning för omkringliggande bebyggelse

SÄKER OCH TRYGG

- 1 Beakta säker och trygg aspekter i all planering och samhällsutveckling
- 2 För att kunna hålla en hög nivå inom risk och sårbarhet är det viktigt att kommunen arbetar med fortlöpande riskanalyser både gällande befintliga förhållanden som framtida planer
- 3 Arbeta förebyggande med klimatanpassningsåtgärder för att förebygga skador vid värmeböljor, torka, skyfall och över svämningar
- 4 Arbeta förebyggande mot buller och vibrationer
- 5 Nylokalisering av miljöfarlig verksamhet ska göras utifrån verksamhetens påverkan på människors hälsa och miljö
- 6 Bebyggelse ska inte uppföras i närheten av verksamheter som kan innebära fara eller risk. För befintlig bebyggelse vid transportleder för farligt gods, järnväg och bensinstationer, bör så långt som möjligt åtgärder vidtas för att säkerheten ska närma sig den som eftersträvas för ny bebyggelse.
- 7 I samband med detaljplanering nära sjöar och transportleder ska riskerna för översvämning, transport av farligt gods, buller och vibrationer beaktas
- 8 I områden med risk för översvämning bör ingen bebyggelse tillkomma förutom enkla byggnader som garage och uthus. Riskbedömningen görs utifrån samhällsnyttan, risk för människors hälsa och säkerhet och ekonomisk skada
- 9 Viktiga samhällsfunktioner och riskobjekt bör lokaliseras till områden som inte hotas av 100-årsflöde eller av översvämning orsakad av häftiga regn där dagvattensystemet har otillräcklig kapacitet

MARKANVÄNDNINGSKARTA

